

Vlaams
Parlement

vergadering **C11 – ECO2**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 3 oktober 2013

INHOUD

Interpellatie van de heer Johan Deckmyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de haalbaarheid van het zogenaamde concurrentiepact - 156 (2012-2013)	
Interpellatie van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het concurrentiepact - 4 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de autoconstructeur Tesla - 2249 (2012-2013)	15
Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de niet-terugbetaling van financiële steun door Ford - 2304 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over terugvordering van steun aan Ford Genk - 2318 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de weigering van Ford Genk om steun terug te betalen - 2332 (2012-2013)	17
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de geplande winkelcentra ten noorden van Brussel - 2282 (2012-2013)	23

■

Voorzitter: de heer Matthias Diependaele, ondervoorzitter

Interpellatie van de heer Johan Deckmyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de haalbaarheid van het zogenaamde concurrentiepact - 156 (2012-2013)

Interpellatie van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het concurrentiepact - 4 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Minister-president, bij het begin van het nieuwe parlementaire jaar is de Vlaamse Regering het eindelijk eens geraakt over haar voorstellen voor een zogenaamd concurrentiepact. Dat concurrentiepact heeft als bedoeling de concurrentiekracht van onze ondernemingen sterk te verbeteren. Daarover is in het verleden al genoeg gedebatteerd.

Op dinsdag 17 september kwam een werkgroep bijeen met de vertegenwoordigers van de premier en de drie gewesten om verschillende voorstellen te overlopen. 's Anderendaags zouden de resultaten van die werkgroep voorgelegd worden aan het Overlegcomité. Enkele voorstellen die naar verluidt voorlagen en die ook in de pers verschenen zijn, waren: kmo's die jobs creëren of investeren in stages, moeten een belastingkorting krijgen, de afschaffing van de onroerende voorheffing op materieel en outillage, voorstellen waarbij bedrijven een korting zouden krijgen op hun oude machines wanneer ze nieuwe aanschaffen, voorstellen om ondernemingen via eenvoudiger procedures vergunningen te laten verkrijgen, een tewerkstellingspremie voor laaggeschoolden enzovoort. Er liggen heel veel voorstellen op tafel.

De belangrijkste vraag is uiteraard de vraag naar een structurele loonkostenverlaging, die ook bepleit wordt door de Vlaamse Regering, maar voorlopig zonder gevolg blijft. Ook over die loonkostenverlaging hebben we zowel in de commissie als in de plenaire vergadering al heel wat discussies gevoerd. Deze problematiek is urgenter dan ooit, maar blijkbaar moeten wij nog altijd wachten.

Bij de start van dit nieuwe politieke jaar eiste de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) dringend een lastenverlaging van 7 miljard euro over de komende jaren. In een pre-electoraal jaar lijkt de kans op het nemen van dergelijke concrete beslissingen mij niet echt groot.

De loonkosten in ons land blijven stijgen. Volgens de meest recente cijfers van Eurostat namen ze in het tweede kwartaal toe met 2,2 procent in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. De toename in onze buurlanden bedroeg gemiddeld 1 procent. Een dringende aanpak van deze problematiek is dus meer dan noodzakelijk. Het is iets dat we door de jaren heen al vaak herhaald hebben. Vlaanderen zit echt niet meer te wachten op het bespreken van deze problematiek in de zoveelste conferentie van werkgroepen allerhande.

Naar aanleiding van een actuele vraag enkele maanden geleden stelde ik al dat de doorverwijzing van deze problematiek naar werkgroepen zou uitmonden in een begrafenis eersteklas van het loonkostenbeleid. Ik vermeldde toen ook dat het opmerkelijk was dat alles op de lange baan werd geschoven. Er was geen concrete timing, er waren geen concrete engagementen. Er werd enkel gepraat.

Bovendien is het vreemd te moeten vaststellen dat het de minister-president was die als eerste aandrong op een concurrentiepact, maar dat de Vlaamse Regering de laatste was die haar voorstellen voor een concurrentiepact indiende bij de Federale Regering. Nochtans had zij beloofd die al een week eerder in te dienen. Uiteindelijk leverde de Vlaamse Regering een

negen bladzijden lange concurrentienota af met een oplistijng van verschillende voorstellen ter verbetering van de concurrentiekracht van onze bedrijven.

Ondertussen is het Overlegcomité tussen de verschillende regeringen al samengekomen om de verschillende voorstellen die de gewesten naar voren schuiven, te bespreken. Het resultaat van die bespreking is dat nu opnieuw verschillende werkgroepen de verschillende pistes zullen bestuderen en bespreken. Een volgende vergadering staat pas op 6 november gepland, omdat men blijkbaar wil wachten tot na de begrotingsbesprekingen van de federale overheid. Als we zien hoe er nu al geschoven is met data, is die datum intussen misschien ook alweer veranderd. Ik hoop het alvast in goede zin, want op verder uitstel zitten we echt niet te wachten.

Blijkbaar kan of wil men niet communiceren over welke voorstellen haalbaar zijn. Het enige waarover men communiceert, is een nieuwe vergaderdatum. Dat voorspelt niet veel goeds. Ik ben benieuwd welke nieuwe vergaderdatum men op 6 november naar voren zal schuiven. Van Wallonië en Brussel moeten we al niet veel meer verwachten, zo hebben we via de media kunnen vernemen. Zij hebben ondertussen heel duidelijk gemaakt dat er van hen geen grote financiële inspanningen moeten worden verwacht.

Minister-president, u wilt blijkbaar geen uitspraken doen over wie wat gaat betalen. Dat moet u natuurlijk niet doen, want om het met een boutade te zeggen: iedereen weet dat uiteindelijk Vlaanderen rechtstreeks of onrechtstreeks het gelag betaalt. Ook vanuit de Federale Regering wordt er op de rem gestaan. Minister van Financiën Koen Geens stelt dat de Federale Regering zal ‘proberen’ om halverwege oktober een aantal voorstellen te doen – als engagement kan dat tellen. Ik hoop dat hij intussen van gedacht is veranderd en iets meer zal doen dan proberen. Maar als we afgaan op de communicatie van minister Geens, belooft dat niet veel goeds.

In een eerste reactie waarschuwde u dat er een einde moet komen aan de faillissementengolf en dat de prille economische groei moet worden ondersteund. Helaas hebben we op dat vlak nog geen goed nieuws gekregen de laatste maanden: de faillissementengolf blijft aanhouden. U wilt ook snel duidelijkheid krijgen over de voorstellen die de Federale Regering zal doen en welke voorstellen van de gewesten zullen worden behouden. De vraag is dan natuurlijk waarom u akkoord gaat met de agendering van een volgende vergadering over deze problematiek, die pas op 6 november plaatsvindt. Blijkbaar weegt de Vlaamse Regering niet genoeg om hierover sneller te vergaderen. Wat mij betreft, is er nu al genoeg vergaderd. Je kunt als minister-president onmogelijk enerzijds snel een oplossing eisen en anderzijds akkoord gaan met vergaderingen van werkgroepen allerhande die alles op de lange baan schuiven. Het is het een of het ander: ofwel wilt u snel een akkoord, ofwel legt u zich neer bij het uitstellen van besprekingen en vergaderingen. Ondertussen blijven onze bedrijven vruchteloos wachten op concrete maatregelen, die er maar niet komen. Een regering is er om krachtdadige maatregelen te nemen, niet om zich – zonder dat er oplossingen uit de bus komen – van vergadering naar vergadering te slepen.

Ik heb daarover enkele vragen. Welke garanties heeft de Vlaamse Regering dat ze snel een concreet concurrentiepact kan realiseren? Welke concrete engagementen heeft zij al vanwege de Federale Regering en de gewestregeringen? Op welke manier kan de Vlaamse Regering wegen om snellere progressie te bewerkstelligen?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, collega's, ik heb gewacht met het indienen van mijn interpellatie tot na de Septemberverklaring, omdat ik gedacht, gehoopt en misschien wel verwacht had daar iets concreets te horen over dat concurrentiepact. U wilt daar werk van maken, en terecht. Als in dat verband vooruitgang wordt geboekt, zal mijn fractie dat dan ook ten volle steunen. Limburg is nog meer dan anders wakker geschud, na het afhaken van Action en Canon. Beide zijn goed voor zeshonderd jobs. Zij lieten Belgisch Limburg links

liggen, ten voordele van Nederlands Limburg. Daarvoor is maar één reden aan te voeren: de lagere loonlasten in Nederland, want de andere voorwaarden van de Vlaamse en Nederlandse regeringen waren vrijwel identiek.

Op 18 juni vond een eerste bijeenkomst van premier Di Rupo en de ministers-presidenten plaats. Daar is afgesproken dat een pact zou worden gesloten. Een dag later antwoordde u op mijn actuele vraag dat wij daaraan budgettaire consequenties moeten verbinden. Ten dele deed u dat, want in de Septemberverklaring nam u het bedrag van 166 miljoen euro op, echter zonder veel uitleg. Amper negen dagen later zei minister Muylers dat er geen Vlaamse bijdrage voor een federale loonlastenverlaging komt. U riep op om eerst een plan te ontwikkelen, om nadien te onderzoeken wie welke kosten zou dragen. Zoals wel vaker gebeurt, zat ook daar uw regering op een verschillend spoor.

Het Comité van de Regio's van de Europese Unie heeft Vlaanderen een prijs toegekend: wij zijn de meest ondernemende regio voor 2014. Die prijs kreeg u evenwel voor uw beleidsvisie, het komt er nu op aan om die ook uit te voeren. Ik zou nieuwe, alarmerende werkloosheidscijfers en cijfers over faillissementen kunnen geven, maar ik denk dat ik er u niet van moet overtuigen dat het herstel zich nog niet heeft ingezet. Zoals vaak is er een 'time lag' vooraleer een herstel zich in tewerkstelling vertaalt. Het zal dus nog enkele maanden veel slechter gaan op het vlak van werkgelegenheid en faillissementen vooraleer er een verbetering komt. In de Septemberverklaring sprak u over dat bedrag van 166 miljoen euro. Achteraf bleek dat het geld komt uit de KBC-boete. Maar concrete beslissingen en maatregelen zijn er niet, wat dus deze interpellatie verantwoordt.

Op 18 september hebt u vergaderd met de gewesten en de federale staat om te overleggen over het concurrentiepact. Kunt u toelichting geven bij wat daar precies is gebeurd? Wat werd daar afgesproken, beslist of niet beslist? Dat is mijn eerste vraag. Twee: er werden al verschillende initiatieven aangekondigd om de concurrentie van onze bedrijven te verhogen. U suggereerde zelf het schrappen van de vennootschapsbelasting voor startende ondernemingen. U of een lid van uw regering stelde op een bepaald ogenblik voor om het bedrag van 200 miljoen euro voor economische subsidies om te zetten in een lineaire lastenverlaging. Er zijn ook al specifieke maatregelen ten voordele van laaggeschoolden op tafel gelegd. Er is voorgesteld om de belasting op materieel en outillage te verlagen.

Dat alles wordt echter maar omgezet in beslissingen wanneer daarover afspraken zijn gemaakt tussen de gewesten en de federale overheid. In welke maatregelen is ondertussen voorzien om tegemoet te komen aan de drie componenten van het concurrentiepact: ondersteuning van de exportvraag, stimulering van privé-investeringen en het op peil houden van de overheidsinvesteringen? Ik heb uw negen bladzijden tellende voorstellen aan de heer Di Rupo ondertussen ook ingekeken. Er zitten maatregelen in die u zelf al had kunnen nemen. Naast wat in de media aan bod is gekomen, viel mij het voorstel op om voor een bedrag van 0,5 miljard euro aan rioolinvesteringen over te nemen, wat de gemeenten ruimte voor extra investeringen zou bieden. Dat is evenwel een maatregel die u nu al kunt nemen. Over welk van die typisch Vlaamse maatregelen hebt u al knopen doorgehakt?

Ten derde, over de loonkosthandicap heerst heel wat verwarring. Er heerst geen verwarring over het bestaan ervan. Iedereen is het erover eens dat er een loonkosthandicap is. We zien echter zeer verschillende cijfers. Volgens het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) bedraagt de gemiddelde loonkosthandicap 16,5 procent. Volgens UNIZO gaat het om 15,5 procent. Volgens het expertenrapport van de Federale Regering gaat het om 4,6 procent in vergelijking met de drie referentielanden. Volgens de werkgevers is het 12,6 procent en volgens de vakbonden is 0,5 procent. Het is dan ook moeilijk hier precieze getallen op te plakken.

Er is echter een loonkosthandicap en over de aanpak is, althans binnen de Vlaamse Regering, nog geen compromis gevonden. Sp.a wil een gerichte lastenverlaging voor laaggeschoolden. CD&V wil maatregelen voor regio's met economische moeilijkheden. De N-VA wil niet aan een loonlastenverlaging bijdragen.

Minister-president, we zien heel wat verschillende maatregelen op ons afkomen. Is er eigenlijk enige eensgezindheid binnen de Vlaamse Regering over wat met betrekking tot de loonlastenverlaging op de tafel van de Federale Regering moet liggen, of is het uw bedoeling dit allemaal cumulatief op tafel te leggen? Hoe zult u de loonlastenproblematiek concreet aanpakken? Welke specifieke maatregelen zult u uiteindelijk voorstellen? Bent u nog steeds voorstander van een algemene loonlastenverlaging?

Ten vierde, uit een studie van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) blijkt dat Vlaanderen met betrekking tot de gasprijzen competitief is. Inzake elektriciteitsprijzen presteren we echter nog steeds slecht. Dit is vooral aan de hogere belastingen op elektriciteit te wijten.

Dit is een Vlaamse bevoegdheid. We hebben in elk geval met betrekking tot de distributiekosten een vinger in de pap. Worden met betrekking tot de energiekosten afspraken gemaakt? Welke initiatieven worden op dit vlak genomen?

Ten vijfde, uit een recent bericht van Belga blijkt dat de gemiddelde betalingstermijn van de Belgische overheid 69 dagen bedraagt. Indien u dit zou kunnen verbeteren, wat een blijvende eis van de bedrijfswereld is, en de Europese richtlijn van 30 dagen zou kunnen respecteren, zou u op het vlak van de competitiviteit heel wat kunnen winnen. Zijn de afgelopen drie of vier maanden op dat vlak nieuwe ideeën naar voren gebracht? Zijn maatregelen genomen om de betalingstermijnen van de Vlaamse overheid te verbeteren?

Ten zesde, tijdens de vergadering van 18 september 2013 zijn geen budgettaire maatregelen genomen. Misschien zijn wel afspraken gemaakt over de verdeling van de inspanningen tussen de federale overheid en de gewesten en tussen de gewesten onderling. Wie neemt welke taak op zich?

Ten zevende, is misschien ook een of andere timing afgesproken?

Tot slot vraag ik me af waarom het allemaal zo moeizaam verloopt. Waarom gaat dit zo traag? Wat zijn nu eigenlijk de knelpunten in het concurrentiebeleid?

De voorzitter: De heer Bothuynne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuynne: Voorzitter, zelf ben ik nog steeds een van de jongste leden van deze commissie. Ik merk echter dat vooral de leden van de oppositie over jeugdig ongeduld beschikken. Dit geldt zeker ten aanzien van het concurrentiepakket. Dat is ook niet zonder reden. Het is belangrijk dat een aantal knopen worden doorgemaakt.

Ik hoor hier soms mensen verklaren dat praten en vergaderen niet meer hoeft en niet meer aan de orde van de dag zou mogen zijn. Volgens mij is het essentieel dat we tot een pact komen. Dit houdt in dat diverse partners aan tafel zitten, praten en zoeken op welke vlakken ze elkaar kunnen vinden om een aantal doelstellingen te verwezenlijken. Wij zijn zelf veeleer blij en enthousiast dat hierover effectief wordt gepraat. Dat de overheden in dit land aan een zeel trekken, is gedurende vele jaren niet het geval geweest. Nu wordt er samengewerkt om een bepaalde doelstelling te bereiken. Dit lijkt me een heel positieve evolutie. Ik zie wat de Vlaamse Regering op tafel heeft gelegd. Ik merk ook wat de andere regeringen in dit land hebben neergelegd. Er is stof om tot een pact te komen. We kunnen dan ook hoopvol zijn. De meeste partners zijn duidelijk bereid engagementen op te nemen.

Er zijn ook al beslissingen genomen. Zo heeft de Vlaamse Regering met betrekking tot energie voor de kosten van groene stroom aan de industrie een vrijstelling toegekend. Deze zomer is een beslissing over de compensatie van de indirecte carbon leakage tot stand gekomen. Dit is zeer belangrijk voor onze energie-intensieve industrieën. Op dat vlak zijn heel belangrijke stappen gezet. Er zullen, zoals in de nota van de Vlaamse Regering staat vermeld, nog meer stappen moeten worden gezet.

De engagementen zijn duidelijk en zijn deels al uitgevoerd. Uiteraard zullen we dit alles nog verder moeten uitwerken en uitvoeren. Dit past binnen een pact dat inhoudt dat iedereen

engagementen aangaat. We moeten ervoor zorgen dat die engagementen effectief ten uitvoer worden gebracht.

De timing lijkt me niet onlogisch. Op 15 oktober 2013 zal de Federale Regering een ‘state of the union’ brengen. Tegen die datum moet de federale begroting klaar zijn. Dan zal er duidelijkheid komen over de budgettaire marge die eventueel zal worden vrijgemaakt ten bate van dit pact. Er is een vergadering gepland in de week na het herfstreces. Die timing lijkt me vrij strak. We hopen uiteraard dat tijdens die vergadering zo concreet mogelijke resultaten zullen worden geboekt.

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Egbert Lachaert: Voorzitter, ik hoop dat het in de loop van het komende jaar niet bij praten zal blijven. We hebben nog acht maanden te gaan tot de volgende verkiezingen. Indien we ons tot praten zouden beperken, zou mijn aanwezigheid in de loop van de komende maanden hier weinig relevant worden. Ik hoop dat dit niet het geval zal zijn en dat we het komende jaar alsnog zullen werken. Gezien de economische en financiële cijfers die zich aandienen en die in de pers verschijnen, zitten de ondernemers hierop te wachten.

Wij zijn natuurlijk hoe dan ook voorstander van alle maatregelen die de concurrentiepositie van onze ondernemingen kunnen versterken. Bepaalde onderdelen van het concurrentiepact kunnen natuurlijk op onze steun rekenen. We zijn echter, net als de vorige sprekers, nieuwsgierig naar de concrete voorstellen. We willen horen hoe dit de komende tijd zal worden geconcretiseerd. Hopelijk zal het niet gaan om een estafetteploeg of, zoals mijn fractievoorzitter het noemt, een doorschuifregering. Het moeten concrete maatregelen worden en niet enkel plannen die dan niet worden afgewerkt.

De Vlaamse Regering beschikt over de mogelijkheid om door middel van onmiddellijke actie op een aantal terreinen vooruitgang te boeken. In eerste instantie wil ik de vraag herhalen die hier al gesteld is, over de belasting op materieel en outillage. Het betreft een maatregel die de bedrijven een onmiddellijk kostenvoordeel van 220 miljoen euro zou kunnen opleveren indien er een afschaffing zou komen van die belasting.

Minister-president, ik heb begrepen dat u niet voor de afschaffing gaat, maar voor een lichte verlichting. Bedrijven die de komende drie jaar investeren in nieuw materiaal krijgen een vermindering op de onroerende voorheffing van het oudere machinepark. Het gaat daarbij om een belastingverlaging van 45 miljoen euro, gespreid over drie jaar. Het voorstel dat mijn partij indertijd heeft gedaan, was om die taks onmiddellijk te laten verdwijnen. Dat was een voorstel van 220 miljoen euro. Hier gaat het om 45 miljoen euro, gespreid over drie jaar. Zonder al te veel in detail te treden – er kunnen redenen zijn waarom u dat doet –, vraag ik mij af waarom er gekozen is voor een beperkte verlaging, gespreid in de tijd, in plaats van de volledige afschaffing van de belasting op materieel en outillage.

Uit cijfers die deze week nog werden gepubliceerd, blijkt de jeugdwerkloosheid te pieken. U zei hierover op 18 september in de pers: “Kmo’s moeten meer investeren in stage, werkervaringsplaatsen en opleiding. Daarvoor zou het interessant zijn bedrijven vrij te stellen van een deel van de vennootschapsbelasting of een vermindering van de RSZ-bijdrage.” Op zich heb ik daar geen probleem mee, maar zoals zo vaak verwijst u hier naar het federale niveau, terwijl er op het eigen niveau toch ook hefboomen zijn. Ik denk dan in het bijzonder bijvoorbeeld aan de individuele beroepsopleidingen (IBO’s).

Ik heb ook nog een perstekst gelezen van UNIZO, een organisatie die u en mij na aan het hart ligt. In die tekst staat dat IBO’s sterker moeten worden gepromoot. Daarin ligt een taak van de VDAB, die dit jaar onder druk van de economische crisis niet de nodige doelstellingen zal halen voor wat betreft de IBO’s voor jongeren. Men slaagt er dus niet in. Minister-president, welke maatregelen stelt u voor om de jeugdwerkloosheid aan te pakken? Welke bijstellingen zult u doen aan de bestaande maatregelen om een hogere output te verzekeren?

Kunnen wij deze legislatuur nog een uitgewerkt plan verwachten van de Vlaamse Regering om de toekomstige distributietarieven in te vullen en het systeem van groene stroom te hervormen? Of zal dat, naar analogie met de woonfiscaliteit en de woonbonus, worden overgelaten aan de volgende regering? Ik heb het dan niet over de concrete inhoud om energiekosten terug te dringen, maar gewoon over uw bereidheid om hier voor de verkiezingen al dan niet actie in te ondernemen.

U hebt vorig jaar het bankenplan aangekondigd. Het was een manier om ondernemingen te ondersteunen. Het plan werd grotendeels – mits enkele punten van kritiek – door mijn partij gesteund. We betreuren enigszins dat we bijna een jaar na datum nog steeds moet wachten op de concrete uitwerking. Ik begrijp dat er zich de komende tijd wat zaken zouden moeten concretiseren. De Vlaamse Regering heeft begin juli de uitvoeringsbesluiten goedgekeurd. Dat zou het mogelijk moeten maken om het kmo-fonds van 1,1 miljard euro te waarborgen. Dat is het stokpaardje van het bankenplan. U hebt deze zomer ook aangekondigd dat dit concreet zou worden in 2013. Wanneer zal het kmo-fonds van 1,1 miljard euro operationeel zijn? Wanneer zullen er effectief kredieten naar ondernemingen vloeien uit dit fonds?

Daarnaast omvat het bankenplan natuurlijk nog een reeks andere maatregelen. Hoe staat het daarmee? Zijn die al concreet? Die maatregelen zijn immers ook belangrijk voor de concurrentiepositie van onze bedrijven. Zo hebt u in de Septemberverklaring gezegd dat het concurrentiepact onder meer gericht moet zijn op het stimuleren van export. Daar zou ook een actieplan over moeten worden opgesteld om de exportfinanciering voor bedrijven te stimuleren. Dat plan zou samen met Delcredere, de exportverzekeraar, worden gerealiseerd. Hoe staat het met dat actieplan exportfinanciering? Welke andere maatregelen bepaalt u om exportgerichte sectoren te ondersteunen?

In het bankenplan was ook een highlevelgroep vastgelegd om de kredietsituatie te monitoren en genomen maatregelen te implementeren en te evalueren. De groep zou bestaan uit de Vlaamse overheid, banken, Febelfin, UNIZO, het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka), Agoria, Essenscia en de Confederatie Bouw. Het was de bedoeling om elke zes maanden bijeen te komen. Hoe vaak is deze highlevelgroep bijeengekomen? Is er een verslag beschikbaar van hun bevindingen en een evaluatie van de genomen maatregelen? Of is dat niet beschikbaar? Het zou ons toch enig inzicht kunnen verschaffen in de uitvoering van het bankenplan.

Naast het kmo-fonds, waarvan de Vlaamse overheid 80 procent van de 'second loss'-buffer zal waarborgen, zijn er natuurlijk die andere waarborgmaatregelen. Er was sprake van vier typische waarborgmaatregelen. Het kmo-fonds zou daarnaast een waarborg bieden voor het fonds van investeringen in infrastructuur, zorg, huisvesting en projecten met publiek-private samenwerking, een rechtstreekse waarborg van kwaliteitsvolle kredietportefeuilles van banken en ten slotte voor het inzetten van waarborgregelingen voor de herfinanciering van grote bouwprojecten in de sociale en semipublieke sector.

In de commissie is in april gezegd dat enkele van die maatregelen on hold staan of zelfs niet zullen worden uitgevoerd. Wat is de status van uitvoering van de overige drie types waarborgregelingen? Graag kreeg ik daar ook wat meer duidelijkheid over.

In de Septemberverklaring staat dat voor de financiering van het concurrentiepact 1,16 miljard euro wordt uitgetrokken over zeven jaar. Dat geld zou moeten komen van de KBC-premies die eerder waren toegezegd voor schuldafbouw. We zitten met de discussie: boekhoudkundig of budgettair naar ESR-neutraliteit. Is het voor 2014 enkel de premie, 167 miljoen euro, die naar de concurrentiemaatregelen gaat? Zal de volledige kapitaalaflossing, 334 miljoen euro, integraal naar schuldafbouw gaan?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dat zijn veel vragen. Een groot deel ervan zijn vragen naar informatie. Omdat men die informatie niet heeft, heeft men nog andere vragen

gesteld, die volledig naast de kwestie zijn. Ik ga ervan uit dat het tweede het gevolg is van het eerste. Daarom ga ik heel graag uitgebreid in op de eerste reeks vragen, om dan te bekijken wat er nog overblijft van de tweede reeks.

Mijnheer Vereeck, volgens de officiële cijfers zullen we in 2014 een lichte economische groei kennen. Men voorspelt een groei van 1,1 procent. Ik heb dat een pril kamerplantje genoemd. Zoals u weet en zelf ook hebt gezegd, is er, wanneer men uit een crisis komt en de economische groei zich aandient, nog sprake van ‘naverbranding’, waarbij de werkloosheid nog stijgt. We bevinden ons nu in een situatie waarin die economische groei zich heel voorzichtig aandient, maar die werkloosheid zal nog toenemen of zeker niet dalen. Ik hoef u niet te zeggen dat dit een wetmatigheid in de economie is. Dat baart ons terecht zorgen. We zullen dus nog een aantal weken en maanden met hoge werkloosheidscijfers worden geconfronteerd. Dat is nog een bijkomende reden om absoluut te gaan voor een dergelijk concurrentiepact. Sommigen zouden daar immers verkeerdelijk uit kunnen concluderen dat, aangezien de economie aantrekt, er geen probleem is, dat we verder kunnen doen zoals gewoonlijk, business as usual. Dat zou echter een volstrekt verkeerde conclusie zijn, en ook een verkeerd beleid.

Er is hier ook verwezen naar dossiers, die ik ook publiek hebben gemaakt, waarin we, onder meer, van Nederland hebben verloren, en waarin de loonkostenproblematiek zeer uitdrukkelijk de doorslag heeft gegeven om niet naar Vlaanderen te komen, maar naar Nederland te gaan. Ondertussen zijn er nog andere voorbeelden en andere cijfers met betrekking tot andere bedrijven geweest die dat heel duidelijk hebben laten verstaan. Recentelijk was dat nog het geval met betrekking tot de chemiesector: een bepaalde functie in de Antwerpse chemiesector is 30 procent duurder dan identiek dezelfde functie in Rotterdam. Dit is dus een zeer explosieve situatie, niet alleen in de chemiesector, maar ook in andere sectoren. Dat is een heel gevaarlijke situatie. Het gaat echter niet alleen over de loonkosten, maar ook over de energiekosten en de financiële en administratieve kosten, waarop ik straks nog terugkom.

Naar aanleiding van Ford Genk en andere dossiers hebben we onze nek uitgestoken. We hebben gesteld dat we in Vlaanderen zouden doen wat we kunnen en moeten doen. Aangezien bepaalde bevoegdheden, zoals die met betrekking tot de loonkosten en de vennootschapsbelasting, echter federaal zijn, leek het ons raadzaam om te komen tot een dergelijk pact, tot een synergie van maatregelen die op zowel het Vlaamse als het federale niveau zouden worden genomen. Mijnheer Lachaert, ik ga ervan uit dat u met dezelfde dynamiek uw federale collega's aanmoedigt om maatregelen te nemen die federaal kunnen of moeten worden genomen.

Voorzitter, ik kan het document in kwestie overmaken, zodat er een ‘level playing field’, een symmetrische informatiepositie is. Mijnheer Vereeck, ik heb begrepen dat u de tekst van negen pagina's al hebt gelezen. Proficiat daarvoor, maar ik zal die zo dadelijk overmaken, zodat iedereen weet wat Vlaanderen daar zoal heeft voorgesteld. Dat is een belangrijk document, en of dit nu te laat of te vroeg komt, dat is spelerei. Het was voor de vergadering. Als ik me niet vergis, hebben onze Duitstalige collega's vandaag ook een nota ingediend, of zullen ze dat kortelings doen. Mijnheer Lachaert, ook de federale overheid had nog geen nota. Ze is daar ook nog mee bezig. Dat is dus niet relevant. De nota is er. Die is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en bevat tal van maatregelen.

Nu is het natuurlijk belangrijk dat er ook budgettaire ruimte wordt gecreëerd. Dit gaat immers geld kosten. Het was dan ook belangrijk om daar in de begroting 2014 toch de nodige ruimte voor vrij te maken, om een invulling te geven aan dit concurrentiepact. We hebben die ruimte vrijgemaakt. De vraag is nu wat de federale overheid zal doen. Ik verwijs dan al meteen naar het Overlegcomité. De Federale Regering heeft gezegd dat ze eerst haar begroting 2014 in orde zal maken en dat ze in de besprekingen, net zoals Vlaanderen, zal bekijken welke ruimte ze daarvoor kan vrijmaken. Ze zal daar dan discussies over voeren, met kennis van alle

maatregelen die ze heeft gekregen van de regio's, Mijnheer Deckmyn, u citeert graag mijn collega, minister Geens. Welnu, die heeft gezegd dat de Federale Regering dan zal bekijken hoe ze haar maatregelen daarop kan enten. Het is heel belangrijk dat u dat goed in het achterhoofd houdt.

Er werd me gevraagd om nu eens concreet te zeggen welke maatregelen Vlaanderen zal nemen. U hebt gelijk: we kunnen, ook op basis van die nota, nu een aantal maatregelen nemen. In het kader van de onderhandelingen willen we echter niet alleen maximaal maatregelen in synergie, we willen ook wel weten welke maatregelen de federale overheid en de anderen zullen nemen. Het zou niet verstandig zijn, lijkt me, om nu te zeggen dat we dat en dat doen, en dan te bekijken wat de anderen doen. De onderhandelingen zullen nu volop worden voortgezet. Wij hebben bijvoorbeeld een inspanning gedaan op het vlak van materieel en outillage. Mijnheer Lachaert, sommigen zijn zeer enthousiast over die maatregel, anderen minder. Die maatregel komt immers een sector zoals de industriector ten goede, maar u moet bijvoorbeeld uw oor eens te luisteren leggen bij UNIZO. Daar zegt men dat onze kmo's niet zoveel hebben aan die maatregel. Misschien bent u daar echter minder gevoelig voor. Ze hebben zeker niet zoveel aan uw maatregel, want u gaat nog verder dan wij.

We hebben beslist dat het nieuwe materieel en de outillage worden vrijgesteld. We zullen een deel van het oude materieel en outillage ook vrijstellen. Gaandeweg kan men een volledige vrijstelling krijgen als men nieuw materieel en outillage aanschafft. Niet heel de bedrijfs wereld is daar wild enthousiast over, maar ik noteer dat u dat wel bent en ervoor pleit dat we al ons geld daar zouden inzetten. Quod non.

We geven iedereen subsidies, mijnheer Vereeck. Iedereen is het er kamerbreed over eens dat subsidies de 'second best solution' zijn. Ik wil graag weten wat de 'first best solution' inhoudt. Valt daarover te praten? Kunnen we nagaan hoe en wat? De discussie gaat niet over wat wij betalen voor het federale, maar over de essentie van ons economisch beleid en hoe we dat kunnen versterken. Daar moet over gesproken worden.

Er wordt heel wat cijfermateriaal over de loonkost de wereld ingestuurd. De laatste cijfers werden bekendgemaakt door federaal minister van Sociale Zaken Onkelinx en maken duidelijk dat de Belgische economie verschillende dynamieken en loonkloven kent. De chemie verschilt van de maakindustrie enzovoort. Eén ding staat voorop en dat is positief: iedereen vindt dat er iets moet gebeuren aan de loonkloof. Zo ver zijn we.

De discussie over de grootte van de loonkloof moet zo snel mogelijk worden beslecht. De federale overheid heeft al een beslissing genomen, maar die is nog niet volledig uitgevoerd, en dat is de aanpassing van de wet van 1996. Toen werd vastgesteld dat de loonkloof – uitgedrukt in loonkost per uur – 5,1 procent bedraagt. De federale overheid heeft beslist om die wet van 1996 aan te passen. Ik zat toen in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB). De wet legde voor twee jaar een loonnorm vast met index en baremieke verhogingen. De Groep van Tien die praat over het interprofessioneel akkoord (IPA) gebruikt de rapporten van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Het is interessant dat men er wil voor zorgen dat de loonkloof met onze drie buurlanden ook telkens in rekening wordt gebracht. Loonstijgingen – behalve de index en de baremieke – zullen in de toekomst pas kunnen als die kloof van 5,1 procent is dichtgereden. Loonkostverlaging is niet mogelijk als men aan de ene kant miljarden aanreikt, zoals UNIZO heeft voorgesteld, en aan de andere kant loonsverhogingen overeenkomt.

Dit is een eerste interessante discussie. Ze moet zo snel mogelijk worden beslecht door de Vlaamse overheid. Wanneer zal die wet van 1996 worden aangepast? De timing was 2018. Hoeveel miljard euro bedraagt dat? Hoe zit dat in elkaar? Ik ga ervan uit dat we die discussie de komende dagen en weken kunnen voeren.

U hebt de tekst gelezen of zult hem lezen. We hebben de lineaire lastenverlaging, en er is een doelgroepenbeleid. Voor beide valt iets te zeggen, maar de eerste vraag is: hebben we voor

beide geld? Wat is het meest effectieve? Het doelgroepenbeleid speelt onder meer in op de jeugdwerkloosheid. We verwijzen daarnaar in onze teksten. We hebben O&O, heel het arsenaal. Sommigen pleiten voor een investeringsaftrek voor de kleine ondernemingen die niet onder de materieel- en outillagemaatregel vallen, die nu op nul is gezet voor vennootschappen en lager is gezet voor zelfstandigen.

Over al deze zaken moet worden onderhandeld. Als we kiezen voor maximale synergie moeten we duidelijk weten wie wat doet. Op dat punt zijn we aangekomen.

Onze teksten zijn binnen bij het Overlegcomité. Men heeft voorgesteld om via werkgroepen verder te gaan. Mijnheer Deckmyn, ik weet dat u een aversie hebt tegen werkgroepen, maar u hebt nog niet veel deel uitgemaakt van de uitvoerende macht. We moeten dat technisch allemaal laten onderzoeken. Zoals ik al zei, premier Di Rupo zei dat de federale begroting 2014 eerst rond moet zijn. Dan kunnen we daar verder over spreken. Dan weten we welke federale ruimte en visie er is. De werkgroepen zijn uiteindelijk niet doorgegaan. Ik was niet wildenthousiast om in werkgroepen samen te komen zonder duidelijkheid. Dat is de notificatie van het Overlegcomité. Voorzitter, hier is het document.

Ik ga ervan uit dat ik op alle vragen heb geantwoord. Mijnheer Lachaert, u vraagt naar de evaluatie van het bankenplan. Ik wil daar graag op ingaan. U zult zien dat we in het concurrentiepact rekening hebben gehouden met heel het financiële aspect. Er was gisteren nog een actuele vraag over het andere luik, het zorgtraject. Wij hebben om de zes maanden een vergadering van de highlevelgroep. Midden november is er een nieuwe gepland. De laatste tijd doet Open Vld wel meer aan 'overkill'. Jullie zeggen dan dat er niets is gebeurd. Wij hebben in deze commissie uitgebreid gediscussieerd over decretale aanpassingen. De uitvoeringsbesluiten zijn er. De banken zijn daar klaar voor. Er is dus heel wat werk verricht. Dat is u misschien ontgaan. Voorzitter, indien de commissie dit wijs acht, kunnen wij samen met de experts eens een overzicht geven van waar we staan. We kunnen misschien wachten op de volgende vergadering van de highlevelgroep alvorens onze evaluatie te doen.

Ik heb al publiekelijk gezegd dat ik ervan uitga dat het concurrentiepact tegen het eind van het jaar rond zal zijn. Anders zitten we nog dichterbij de verkiezingen. Voor diegenen die dan nog niet in campagne zijn, wordt het dan helemaal dramatisch.

Wij werken hard door. Wij hebben een visie. Wij weten wat wij willen. Ik ga ervan uit dat wij met het document dat wij hebben ingediend, de kamerbrede steun van deze commissie kunnen krijgen.

De voorzitter: Wij zullen het document kopiëren en aan iedereen bezorgen.

De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Minister-president, vergis u niet: u zult uiteraard in mij een bondgenoot vinden om te komen tot een reëel en slagkrachtig concurrentiepact, dat in eerste instantie streeft naar lagere loonlasten. Maar ik blijf stellig de indruk hebben dat niemand concrete initiatieven neemt die Vlaanderen uit de negatieve economische spiraal kunnen krijgen.

Mijnheer Bothuyne, ik heb niet gezegd dat praten niet meer hoeft. Ik heb gezegd dat er ondertussen al voldoende is gepraat en dat het tijd wordt om concrete beslissingen te nemen. Niet enkel ik dring daarop aan. Minister-president, u zult ongetwijfeld weten dat het bedrijfsleven en de vele kmo's smeken om eindelijk tot oplossingen te komen. Lees de vele persmededelingen er maar op na die we de laatste maanden hierover hebben gezien.

Minister-president, ik heb geen aversie voor werkgroepen. Ik heb wel een probleem met het eindeloos uitstellen van concrete beleidsmaatregelen. Ik krijg af en toe de indruk dat bepaalde problemen begraven worden in werkgroepen. Dat is het punt dat ik wil maken. Ik heb uiteraard niet het genoegen gehad om deel uit te maken van het beleid, maar ik ben wel actief in het bedrijfsleven. In die kringen is er, echt waar, heel veel onbegrip voor het steeds maar

uitstellen van concrete beleidsmaatregelen ter verlaging van de loonlasten. Dat zou u toch ook moeten weten.

Ondertussen kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat men op het federale niveau op de rem blijft staan. Kwatongen beweren trouwens dat ook de N-VA op de rem ging staan, om te bewijzen dat de regering-Di Rupo niet in staat is om maatregelen te nemen om de concurrentiepositie van onze bedrijven te verbeteren. Maar ik geef toe dat ik dit van horen zeggen heb.

Minister-president, er wordt gezegd dat het niet relevant is dat de voorstellen die u hebt gedaan, later dan gepland binnenkomen. Ik vind het wel relevant. U hebt altijd gezegd dat u de voortrekker bent in dit dossier. Dan moet u de daad bij het woord voegen. Maar goed, de voorstellen zijn binnen, en dat is het belangrijkste.

Nu volgt het best een snel, niet een overhaast akkoord. Echt lang mag dit niet meer op zich laten wachten. Minister-president, ik hoop dat u gelijk krijgt en dat we tegen eind dit jaar eindelijk tot een oplossing kunnen komen. Anders zult u ongetwijfeld opnieuw van mij een interpellatieverzoek ontvangen.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, u hebt uw kaarten op tafel gelegd, alleen wilt u nog niet vertellen welke kaart u gaat spelen. Kan ik het zo ongeveer samenvatten?

Ik probeer meer inzicht te krijgen in de status van deze tekst. Ik wist ook niet dat hij nog niet publiek beschikbaar was. Hij was via via wel in mijn bezit gekomen, en dus ging ik ervan uit dat hij publiek beschikbaar was. Misschien moet u nog eens heel duidelijk zeggen wat de status van deze tekst is, gekoppeld aan een timing.

Wat mij betreft, moeten er dan maar eens zwartepieten worden uitgedeeld. De verantwoordelijkheden mogen op tafel komen. Als de Federale Regering de beslissingen die ze moeten nemen, niet durft of wil nemen, dan mag dat wat mij betreft ook gezegd worden. Op dat moment kunnen wij wel verder met dit document, waarin een aantal maatregelen staan waarmee we inderdaad verder kunnen.

Kunt u nog eens de timing weergeven en aangeven wat voor u een absolute deadline is voor het afsluiten van een concurrentiepact, waarna u uw troeven zult beginnen uit te spelen? Want nogmaals: hier zitten zaken in die u met de federale overheid moet doen, en dat draagt ook mijn voorkeur weg, maar er zitten ook een aantal maatregelen in die u zelf kunt doen.

Ik had ook graag wat meer informatie gekregen over de voorstellen met betrekking tot de rollen.

Ik ondersteun het voorstel van minister Muyters om de belasting op materieel en outillage te verlagen. Maar zoals ik al in het debat over de Septemberverklaring zei, moeten we daarmee oppassen. Als dat de enige maatregel is, maken wij arbeid relatief duurder dan machines, en laat die werkgelegenheid nu net het probleem zijn voor de komende maanden. Ik juich elke lastenverlaging toe, mijnheer Lachaert, want de fiscale druk in dit land is buitensporig. Maar u weet ook hoe je relatieve prijzen kunt beïnvloeden met belastingen. Als enkel deze maatregel uit het Vlaamse menu wordt geselecteerd, dan zal hij mijns inziens niet veel veranderen. Theoretisch gezien is het geen goede maatregel, want hij maakt machines relatief goedkoper ten aanzien van arbeid. Daarom herhaal ik mijn oproep om volledig samen te werken met de Federale Regering, want deze maatregel zal pas effect hebben als hij gekoppeld wordt aan een lineaire lastenverlaging.

Minister-president, u spreekt over subsidies als ‘second best’ oplossingen. Daar is iedereen het eigenlijk over eens. ‘First best’ is dan de fiscaliteit. Maar als u ‘second best’ maatregelen zou willen nemen, neemt u die dan generiek en lineair, of specifiek? Misschien zijn specifieke subsidies – en heb ik het vooral over de premies op de sociale zekerheid voor

doelgroepen – zelfs ‘third best’ oplossingen. Wat voor soort subsidies schuift u dan naar voren?

De verwijzing naar de wet van 1996 op het concurrentievermogen is mij niet helemaal duidelijk. Ik ga ervan uit dat die nog altijd van kracht is. Wat gaat er nu extra gebeuren? Dat heb ik even gemist. Ik ging ervan uit dat er binnen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven nog altijd afspraken waren om onze loonnorm af te stemmen op die van het buitenland. Ik neem aan dat dat de afgelopen jaren ook is gebeurd. Wat gebeurt er nu nog bijkomend?

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Egbert Lachaert: Ik heb eigenlijk bitter weinig antwoorden gekregen op de verschillende vragen die ik gesteld heb over het concurrentiepact. Ik stel vast dat het estafettegegeven een nieuwe dimensie krijgt. De Vlaamse Regering geeft de stok gewoon door aan de Federale Regering, waar ook CD&V deel van uitmaakt. Blijkbaar stopt elke discussie- en communicatielijn op het einde van dit Vlaamse domein en is men niet in staat om coherente afspraken te komen. Dat zou ik zeer eigenaardig vinden, zeker nu ik van collega Deckmyn gehoord heb dat de Vlaamse Regering de laatste was om met een nota te komen.

Wat mij nog meer verontrust, is dat ik evenmin een antwoord krijg op de vraag hoe dit gefinancierd zal worden. Ik heb begrepen dat dit gefinancierd zou worden met de KBC-premies, maar die werden zagezegd als budgetneutraal gezien. Gaat men het geld voor dit pact halen bij de premies of gaat men ook van het kapitaal nemen? Ik zou daar graag een duidelijk antwoord op krijgen.

De voorzitter: Mijnheer Lachaert, uw vragen over het bankenplan zijn absoluut legitiem, maar we geven die graag op voorhand aan de minister, zodat die zich kan voorbereiden.

De heer Egbert Lachaert: Ik kan daar een apart interpellatieverzoek over indienen, tenzij er een andere werkmethode wordt voorgesteld.

De voorzitter: We zullen straks, bij de regeling van de werkzaamheden, bekijken of we daar nog een gedachtewisseling over organiseren, of dat u beter een vraag om uitleg of interpellatie uitdient.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Deckmyn, u moet niet te veel afgaan op roddels. Wij zijn als N-VA absoluut voorstander van het pact voor het concurrentievermogen. Ik heb vorige week tijdens het debat over de Septemberverklaring trouwens verwezen naar de vergadering van 22 oktober 2012, waarin we al gezegd hebben dat we daaraan wilden meewerken. Maar de federale overheid heeft dat toen geweigerd.

Wij denken gewoon dat iedereen, elke overheid in dit land, zijn of haar eigen verantwoordelijkheid moet opnemen. Dat betekent dat we nu wachten op de voorstellen van de federale overheid. Maar vooralsnog hebben we van die kant nog geen voorstellen gezien.

Mijnheer Vereeck, uw uiteenzetting klonk mij een beetje als een pamflet van het ABVV in de oren. Als u zegt dat door machines goedkoper te maken, arbeid duurder wordt, lijkt die redenering – heel theoretisch – op te gaan. Maar je moet de redenering natuurlijk wel doortrekken. Als je inderdaad meer machines krijgt, verhoogt ook de productiviteit. Dat betekent dat je meer economische groei krijgt. En economische groei, mijnheer Vereeck, zorgt voor meer arbeidsplaatsen, op een andere manier.

Dat beperkte systeem van machines die arbeid vervangen, was in de negentiende en begin twintigste eeuw en in de film ‘Daens’ nog wel juist, maar vandaag hebben we toch nieuwe economische inzichten, die u ook wel in verschillende boeken kunt terugvinden.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Lachaert, ik krijg de indruk dat u geen deel wilt uitmaken van een estafetteregering, maar we zijn allemaal estafetteregeringen, want om de

vijf jaar geeft men dat door. Als uw boodschap aan mij is dat u geen deel wilt uitmaken van estafetteregeringen, dan wil ik daar graag akte van nemen. U moet daarmee opletten.

Het klopt dat wij samenwerken met de federale overheid en de andere collega's, wat vrij uniek is. Ik hoop dat we eruit zullen komen. De nota die wij hebben opgemaakt, mijnheer Vereeck, bevatte al onze wensen en inzichten. Er staan zaken in die we zelf kunnen doen en zaken die de federale overheid moet doen. Die nota is een insteek voor het debat en de onderhandelingen. Die onderhandelingen zullen duidelijk moeten maken wat wij zelf kunnen en moeten doen, en wat de anderen doen. Die synergie moeten we maximaal realiseren.

Om een voorbeeld te geven: ik ben de eerste om te zeggen dat het voorstel over materieel en outillage niet dé maatregel is die de concurrentiekracht van de ondernemingen zal verbeteren. Die maatregel bestond al voor nieuwe outillage. Misschien moeten wij, in het kader van innovatie, stimuleren dat men de outillage zo snel mogelijk vervangt. Vanuit die optiek is het een verstandige maatregel. Het voorstel van Open Vld is evenwel niet wijs, want in een vrijstelling voor het oudere materieel voorzien, remt de dynamiek om te vernieuwen af.

Als wij zouden stimuleren dat men de outillage zo snel mogelijk vervangt, dan zou de federale overheid voor bedrijven die geen materieel en outillage hebben de investeringsaftrek – die ruimer is – kunnen invoeren. Dat zou een goede synergie kunnen zijn. Ik hoop dat wij in die richting maatregelen kunnen nemen. Zo is er het bankenplan, waarbij wij de kmo-fondsen hebben en het federale niveau de volksslening. Wij hebben al gesprekken gevoerd over de complementariteit ervan. Wij zoeken dus naar vormen van synergie, en hopen die in het pact te kunnen integreren. De grote uitdaging is natuurlijk de loonkostverlaging. Budgettaire is dat de grootste hap. Ik heb er begrip voor dat onze federale collega's in dat verband problemen hebben, want hun begroting is niet eens in evenwicht. Wij moeten onderzoeken hoe we op dat vlak vooruitgang kunnen boeken.

Als wij onze maatregelen op 1 januari 2014 willen laten ingaan, zoals de maatregel over materieel en outillage, mogen wij geen tijd verliezen. Wij onderhandelen dus, maar willen ook niet te lang wachten met de invoering van de eigen maatregelen. In elk geval ga ik ervan uit dat wij tegen het eind van het jaar kunnen afronden. Ik zie immers niet in dat men in januari en februari nog bezig kan zijn met die zo belangrijke besprekingen met mogelijks grote budgettaire impact.

Mijnheer Lachaert, wat de budgettaire impact betreft, heb ik gezegd dat wij 166 miljoen euro vrijmaken. In de begroting is in dat bedrag voorzien. Als garantie is er de boete voor KBC. Het gaat over een boete over zeven jaar gespreid, in totaal goed voor 1,160 miljard euro. Dat betekent dat wij dat geld niet zullen gebruiken voor schuldafbouw.

Mijnheer Vereeck, ik ben verrast dat er u iets is ontgaan. U hebt natuurlijk ook vakantie genomen, en zoals ik bent u natuurlijk niet perfect. De Federale Regering heeft gezegd dat de wet van 1996 wordt bijgestuurd, want op basis van de rapporten van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven zal de Groep van Tien tweejaarlijks een loonnorm vastleggen. Als de Groep van Tien daar niet in lukt, treedt de regering op. In de Federale Regering is een akkoord bereikt om dat mechanisme bij te sturen. De loonkloof met de drie buurlanden bedraagt 5,1 procent. Men heeft afgesproken dat men hier bij het bepalen van de maximale loonstijging rekening mee zal houden, en wel zo dat tussen vandaag en 2018 die loonkloof moet worden weggewerkt.

Ik vind dat een intelligente maatregel – ervan uitgaand dat die ook wordt uitgevoerd. Een lineaire loonlastenverlaging heeft immers nadelen. Het is een rigide systeem. Want een bedrijfsleider wil een topmedewerker niet graag laten gaan, en is dikwijls bereid om hem een loonsverhoging te geven om hem te kunnen houden.

U sprak over de riolen. De lokale overheden schroeven hun investeringsvolume terug. Volgens de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) gaat het over een afname met 20 tot 30 procent. Er zijn nieuwe regels voor de boekhouding: de beleids- en

beheerscyclus (BBC). De VVSG heeft een mededeling verspreid over hoe in dat systeem onderbenutting moet worden verwerkt. Een tweede punt is de bezorgdheid dat de investeringen van steden en gemeenten ten gunste van bedrijven die op de internationale markt moeten concurreren, afnemen. De Vlaamse Regering heeft zich daarover gebogen. De bevoegde ministers Bourgeois en Muylers hebben voorstellen geformuleerd. Een van de voorstellen die is geselecteerd, betreft de rioleringen. Als rioleringen worden vervangen, moet bijna altijd ook het wegdek worden vervangen. Zo krijg je een multiplicatoreffect inzake investeringen.

Minister Schauvliege keert nu al subsidies voor rioleringswerken uit. Die stimulansen kunnen nog worden opgedreven. Als alles wat is opgesomd maximaal wordt gerealiseerd, dan ben ik er zeker van dat wij op een bedrag hoger dan 166 miljoen euro jaarlijks uitkomen. Wij zullen keuzes moeten maken, uit de lijst van voorstellen waarvan wij denken dat die de concurrentiekracht gunstig kunnen beïnvloeden.

Ik veronderstel dat ik hierbij de nodige verduidelijkingen bij uw vragen heb gegeven. In een verder stadium zal ik graag terugkomen op deze kwestie. De evaluatie van het bankenplan heeft hier echter volstrekt niets mee te maken, al wil ik graag, bij een andere gelegenheid, op deze kwestie ingaan.

De voorzitter: De socialistische fractie heeft overigens al een vraag over het bankenplan ingediend. Op de vergadering van 24 oktober wordt die behandeld. Aansluitende vragen zijn dus nog perfect mogelijk.

De interpellaties zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de autoconstructeur Tesla - 2249 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, in de loop van deze vergadering zullen nog een hele reeks vragen om uitleg over de gevolgen van de sluiting van Ford Genk en over de toekomstgerichte oriëntatie worden gesteld. Naar aanleiding van een persbericht dat ik heb gelezen, heb ik zelf een vraag om uitleg ingediend.

Ik heb namelijk gelezen dat Tesla, een Amerikaanse producent van elektrische wagens, in Europa plekken zoekt waar in de toekomst mogelijk vestigingen kunnen worden ingeplant. De topman van Tesla, de heer Musk, heeft dit in de Amerikaanse media bevestigd. We hebben in de pers ook kunnen lezen dat de woordvoerder van de minister-president de contacten met Tesla heeft bevestigd. Het gaat dan, wat geen verrassing is, om de site van Ford Genk.

Iets later hebben we vernomen dat Tesla een vestiging in Nederlands-Limburg heeft geopend. Daar worden auto's voor de Europese markt klaargemaakt. Parallel is hierbij vermeld dat de Vlaamse Regering met Tesla over een eventuele vestiging op de terreinen van Ford Genk blijft praten. We hebben vernomen dat het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.) niet geheel onverwacht deze contacten verzorgt.

Het spreekt voor zich dat elke piste die de site van Ford Genk een nieuwe toekomst biedt, met een positieve vooringenomenheid moet worden bekeken. Dat geldt zeker voor elektrische wagens. Dit is immers een van de speerpunten van het Vlaams beleid. De elektrische wagen kan een nieuw onderdeel van de automobiellindustrie in Vlaanderen worden. Bovendien kan op die manier een antwoord worden geformuleerd op de grotere uitdagingen waarmee we op ecologisch vlak worden geconfronteerd.

Minister-president, kunt u de contacten met Tesla bevestigen? In welk stadium bevinden die gesprekken zich momenteel? Ik wil er even op wijzen dat de vraag om uitleg al een hele tijd geleden is ingediend. Zijn er sinds de bevestiging van de gesprekken in de pers nog contacten geweest? Wat zijn de concrete resultaten van die contacten? Heeft dit dossier op dit ogenblik budgettaire implicaties?

De voorzitter: Mevrouw Quintens heeft het woord.

Mevrouw Joke Quintens: Voorzitter, ik heb een bijkomende vraag over iets waarover ik tot nu toe in de kranten niets heb gelezen. Ik loop vaak rond in Genk en ik heb in de wandelgangen vernomen dat ook KIA interesse in de terreinen van Ford zou hebben. Ik sluit me dan ook met een soortgelijke vraag aan bij de heer Van Malderen. Kan de interesse van KIA worden bevestigd of is hier niets van waar?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik heb ook al naar Minerva horen verwijzen. Dat is weer een ander project. *(Opmerkingen)*

Ik moet opletten wat ik hier allemaal zeg. Alles wordt live opgenomen. Daarna zou iemand wel eens kunnen beweren dat ik te hard ben voor de vraagstellers. Ik wil me daarvoor excuseren. *(Gelach)*

Al die dossiers worden opgevolgd. Er komen veel mensen met interessante ideeën aanzetten. De vraag is steeds wat de waarde van die aangereikte ideeën is en welke financiële kracht hierachter schuilt. Dat geldt ook voor een aantal projecten die in dit verband zijn geopperd. F.I.T. en andere deskundigen bekijken al die projecten. Die mensen worden uitgenodigd. De dossiers worden opgevolgd. Dit is een enigszins algemeen antwoord. Ik wil hiermee niet specifiek naar Tesla verwijzen.

Er zijn al geruime tijd contacten met Tesla. Tesla behoort tot de bedrijven die, onder meer door de kantoren van F.I.T. in Los Angeles en in Brussel, nauwgezet worden opgevolgd. In die optiek heeft het investeringsteam van Tesla al een aantal sitebezoeken in Vlaanderen afgelegd. Er zijn op dat vlak al stappen gezet.

Tesla rolt momenteel verschillende projecten uit in Europa. F.I.T. gaat na hoe Vlaanderen optimaal kan inspelen op een aantal technologische uitdagingen waarmee Tesla wordt geconfronteerd. Dit pas niet enkel in de toekomstvisie van de Vlaamse overheid op een nieuwe industrie. Hierbij kan tevens de expertise op het vlak van clean technology, onder meer batterijtechnologie, worden ingeschakeld. Bovendien zijn dergelijke projecten ook binnen een breder programma van de Europese Unie prioritair. We kunnen dan ook heel wat aanknopingspunten aanbieden. Een bundeling van al deze elementen in een business proposal kan Tesla een bijkomende argumentatie bezorgen om Vlaanderen als een mogelijke investeringsplaats te overwegen.

In deze fase van de besprekingen zijn er geen bijzondere budgettaire implicaties. Er is geen sprake van engagementen met betrekking tot subsidies. Ik heb tijdens de afgelopen periode trouwens gemerkt dat we daar zeer voorzichtig mee moeten zijn. Zodra dergelijke informatie publiek wordt gemaakt, kan dit positieve of negatieve consequenties hebben. Enige voorzichtigheid is, onder meer wat de bekendmaking van elementen betreft, dan ook gepast.

Mijnheer Van Malderen, u kunt erop rekenen dat F.I.T. dit dossier zeer ernstig opvolgt. In die mate dat ze voldoende realistisch zijn om er verder energie in te steken, worden ook andere projecten opgevolgd.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Het lijkt me nogal wies dat F.I.T. dergelijke mogelijkheden blijft exploreren en opvolgen. Met zijn verwijzing naar de mogelijke link met cleantech en onze batterijtechnologie heeft de

minister-president me wel een beetje het gras voor mijn voeten weggemaaid. Volgens mij zijn er mogelijkheden om een nieuwe keten op te zetten in een bedrijfstak die ecologie, mobiliteit en economische ontwikkeling aan elkaar weet te koppelen.

Ik wil ook nog een bedenking maken. Volgens de minister-president worden verschillende denksporen gevolgd. De bijkomende vraag van mevrouw Quintens over KIA wijst hier ook op. Nu en dan duiken die mogelijkheden op. Op zich is dit een goede zaak. Dit bewijst immers dat er actief wordt gezocht. Ik heb trouwens geen antwoord op de vraag van mevrouw Quintens gehoord, maar ik wil niet in haar plaats treden.

Al die denksporen die worden opgevolgd, blijven ook hangen. Op die manier creëren we misschien hoop. Tot nu toe is die hoop niet noodzakelijk in realiteit omgezet. Ik wil iedereen hiervoor hoeden. Indien we denksporen lanceren, moeten we teleurstelling naderhand er misschien bijnemen. Dit is gewoon een bedenking die ik meegeef.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de niet-terugbetaling van financiële steun door Ford

- 2304 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over terugvordering van steun aan Ford Genk

- 2318 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de weigering van Ford Genk om steun terug te betalen

- 2332 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, begin dit jaar heeft de minister-president aangekondigd dat hij de 42,9 miljoen euro aan investerings- en opleidingssteun die Ford Genk in de periode 2002-2012 heeft ontvangen terug zou eisen. Ford zou zijn engagementen immers niet zijn nagekomen. Volgens de juridische dienst van de Vlaamse Regering zijn er voldoende argumenten. Het gerecupereerde geld zou uiteindelijk voor de uitvoering van het SALK dienen.

Uit een brief van het bedrijf aan de minister-president van 10 juni 2013 zou echter blijken dat Ford niet van plan is dit als investerings- en opleidingssteun ontvangen bedrag terug te betalen. We hebben dit kunnen lezen in dezelfde krant die de heer Vereeck daarnet al heeft aangehaald.

Volgens de juridische dienst van Ford is er geen enkele reden waarom het bedrijf de subsidies zou moeten terugbetalen. Het voornaamste argument van Ford luidt dat het bedrijf de aan de steun gekoppelde tewerkstellingsvoorwaarden helemaal heeft nageleefd. Ford zou in diezelfde brief ook herhalen dat het al zijn verplichtingen zal nakomen. Ford zou ook vragende partij blijven om te komen tot een redelijk allesomvattend akkoord, zoals dat dan heet. Dat laatste slaat onder meer op de verkoop dan wel het afstaan van de terreinen en gebouwen.

We hebben al regelmatig van gedachten gewisseld in het parlement over het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) en de Fordkwestie. Op 4 juli 2013 hebt u gezegd dat u, wat de terugvordering van die subsidiëring betreft, de nodige acties ondernomen hebt en dat het hele verhaal verweven is met de verwerving van de gronden van Ford. De onderhandelingen daarvoor werden gevoerd. U zei toen: “Maar het is zo dat zowel de verwerving van de grond als de mogelijke terugvordering van steun op tafel zal moeten komen.” Dat zei u dus op 4 juli, terwijl u toch bij brief van 10 juni al te horen had gekregen dat Ford helemaal niet van plan was om die steun terug te betalen.

Op 18 juli 2012 hielden we in de commissie een gedachtewisseling met zowat alle Limburgse volksvertegenwoordigers over de uitvoering van het SALK. Ook toen hebt u, ondanks het feit dat er toch wel gesproken werd over die terugvordering van subsidies, geen melding gemaakt van de brief van 10 juni. Dat maakt ons als oppositiepartij natuurlijk wat achterdochtig. Minister-president, waarom hebt u dat niet eerder bekendgemaakt?

Minister-president, hoe reageert u op het voornemen van Ford om de investerings- en opleidingssteun niet terug te betalen? Heeft de Vlaamse Regering intussen al bijkomende acties ter zake ondernomen? Neemt de Vlaamse Regering verdere – al dan niet juridische – stappen om de financiële steun te recupereren? Hebt u zelf nog contact gehad met Fordverantwoordelijken met het oog op een akkoord over onder meer de verwerving van de grond en de terugvordering van de steun, die blijkbaar behoorde tot een allesomvattend akkoord? Wat is daarvan de stand van zaken?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, op 28 juni 2013 stelde ik u een schriftelijke vraag over de financiële steun aan Ford Genk. Uit uw antwoord bleek inderdaad dat 33,6 miljoen euro investeringssteun en 9,2 miljoen euro opleidingssteun in aanmerking komen voor terugvordering. Dat staat los van de 57,9 miljoen euro die al meteen werd geblokkeerd binnen het Hermesfonds toen bleek dat de nieuwe modellen niet naar Ford Genk kwamen.

In de commissie hebt u trouwens ook gesteld dat die terugvordering een haalbare kaart is, omdat voor beide ondernemingen, General Motors en Ford, de juridische basis identiek is. U zei: “De Vlaamse overheid vordert de steun terug wegens de sluiting van de ondernemingen in het kader van een sociaal-economische herstructureringsoperatie met verlies van arbeidsplaatsen tot gevolg. Dit gebeurt op basis van artikel 9, paragraaf 1, ten derde, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 1994 tot uitvoering van het decreet van 15 december 1993 tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest.”

Ik heb in het verleden, in tempore non suspecto, toen er nog geen sprake was dat Ford zou sluiten en er nog sprake was van een toekomstpact voor Ford, ook al eens geprobeerd om die verschillende steunmaatregelen en financiële stromen in kaart te brengen. Collega’s, ik wil toch meegeven dat van alle opleidings- en investeringssteun de meeste steun naar de automobielsector is gegaan, waarvan het merendeel de afgelopen tien jaar naar Ford.

Maar goed, uit uw antwoord hadden wij begrepen dat er goede redenen waren om dat geld terug te vorderen. Ondertussen hebt u mij als antwoord op een nieuwe schriftelijke vraag die ik heb gesteld, laten weten dat Ford dat eigenlijk niet ziet zitten.

Minister-president, kunt u op dit moment de stand van zaken binnen dit dossier toelichten?

Toen het in de media kwam, heeft men mij gevraagd wat er zou gebeuren. Uiteraard heb ik geantwoord dat men dat aan de Vlaamse Regering moest vragen. In een eerder antwoord stelde u dat er, aangezien de afspraken werden geschonden, een sterk juridische basis is om dat geld terug te vorderen. Dat geldt overigens niet voor de steun van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) van minister Lieten, dat gaat over onderzoek en ontwikkeling en waaraan er helemaal geen tewerkstellingsafpraak gekoppeld

is. Aangezien er een sterk juridische basis is om dat geld terug te vorderen, ga ik ervan uit dat u juridische verdere stappen zet. Welke verdere stappen zult u zetten?

Hoe evalueert u de kans op volledige terugbetaling van de toegekende financiële steun aan Ford Genk?

De voorzitter van dit parlement heeft in al zijn wijsheid beslist dat ik ook een vraag moet stellen over een heel ander dossier, namelijk de aangekondigde sloop van de gebouwen. Ik had nog een andere vraag gesteld aan minister Schauvliege met betrekking tot de waarde van de Fordsite, alsook de eventuele toekomstige bestemming. Uit dat antwoord blijkt dat er niet alleen bijkomende vervuilingkernen zijn vastgesteld buiten die die we al kenden en die ongeveer 700.000 euro saneringskosten betekenden voor Ford, maar vooral – en dat was toch wel opmerkelijk – dat het merendeel van de hallen niet meer in aanmerking komt voor productie, dat men die zelfs beter kan slopen. Maar de productie gaat wel door tot eind 2014.

Hoe gaat dat verder in zijn werk? Zult u tussentijdse maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat we op 1 januari 2015, wanneer het definitief gedaan is met autoproductie op de site in Genk, althans wat Ford betreft, zo snel mogelijk industriële activiteiten kunnen opstarten? Zult u tussentijdse initiatieven nemen? Als er een herbestemming is, als u die site helemaal anders inricht, moeten er misschien bepaalde procedures worden doorlopen op het vlak van ruimtelijke ordening. We kunnen in ieder geval niet wachten tot 2015 om een visie te ontwikkelen op die site. Als u of die het SALK-groep op tijd een visie ontwikkelt, kunnen er nu al maatregelen worden genomen, kunnen bepaalde procedures nu al in gang worden gezet. Meer bepaald kan er misschien al gericht worden gesloopt. Wat is de visie van de Vlaamse Regering op die site? Zal die in stukjes worden gekapt? Wordt die verkaveld? Wordt het kmo-zone? Ziet u grotere industriële activiteiten? Als u daar nog geen antwoord op hebt, hoe gaat u procedureel dan te werk om ervoor te zorgen dat er eigenlijk geen tijd verloren gaat?

Misschien moet ik de volgende vraag niet aan u stellen, maar dat laat ik over aan de wijsheid van de voorzitter. De brandweercommandant ontkent in Het Nieuwsblad dat die gebouwen niet brandveilig zouden zijn. Ze zouden dus toch niet rijp zijn voor de sloop. Er is dus een zekere tegenstrijdigheid tussen het antwoord dat ik gisteren of eergisteren ontving en uw huidige verklaringen. Nogmaals, ik krijg graag uw visie op de toekomst van de Fordsite.

De voorzitter: Als ik het goed voorheb, hebt u het over een actuele vraag die gisteren onontvankelijk werd verklaard. Die was dan ook als vraag om uitleg te laat ingediend om vandaag te agenderen. Tenzij de minister-president ervoor kiest wel te antwoorden, is het beter dat u opnieuw een vraag om uitleg indient om een antwoord te krijgen. De minister-president is in ieder geval niet verplicht om erop in te gaan.

De heer Lode Vereeck: Dan bent u niet goed ingelicht door de parlementsvoorzitter. Ik zal de discussie heel kort herhalen. In uw vraag om uitleg, mijnheer Diependaele, wordt er zijdelings verwezen naar een onderhandelingsprocedure waarbij de 43 miljoen euro steun die wij terugvorderen in het kader van de opleidingssteun, omdat er een breuk is in het engagement, blijkbaar in een groter onderhandelingsprocedure rond de verkoop van de site zou kunnen plaatsvinden. Ik weet het, het is wat vergezocht. De parlementsvoorzitter bevestigt dat. Ik geef hem groot gelijk. Hij zag dat verband wel. Daarom ben ik naar deze commissie doorgestuurd.

De voorzitter: De heer Janssens heeft daarnet ook verwezen naar dat groter globaal akkoord waarvan er sprake zou zijn. Maar, zoals gezegd, mag de minister-president erop antwoorden als hij dat wil. Als dat niet het geval is, zult u een nieuwe vraag om uitleg moeten indienen, specifiek over de brandveiligheid en de veiligheid van de gebouwen.

De heer Lode Vereeck: Ja, maar, het is het ene of het andere. Ofwel laat de voorzitter van het parlement me toe om de vraag over de brandveiligheid en de sloop te stellen, en is er dus geen verband, zoals u zegt, ofwel is er wel een verband. Overleg eens binnen uw partij – dat kan niet zo moeilijk zijn – en speel niet met mijn voeten.

De voorzitter: Mijnheer Vereeck, u weet heel goed dat ik hier niet zit als voorzitter van deze commissie, maar ter vervanging van mevrouw Ceysens. Dat is een heel andere hoedanigheid. Ik kom hier ook nog maar net aan en zie nu pas die agenda. Ik weet ook nu maar dat ik moest invallen. U kunt mij dat dus niet verwijten. Ik ben niet op de hoogte van al die voorafgaande procedures.

De heer Matthias Diependaele: Ik zal niet herhalen wat er ondertussen allemaal is gevraagd over de juridische grond en dergelijke meer, maar wil het vooral hebben over de gevolgen voor het SALK. We gingen dat teruggevorderde geld immers gebruiken voor de Limburgse reconversie. Minister-president, welke gevolgen zal dat hebben voor het SALK-programma?

De voorzitter: Mevrouw Quintens heeft het woord.

Mevrouw Joke Quintens: Mevrouw Ceysens had me gisteren gevraagd om me, met betrekking tot mijn vraag om uitleg die ik had ingediend en die ook over de Fordterreinen gaat, aan te sluiten bij deze discussie. Ik zal die vraag dus stellen en zal dan wel zien of de minister-president erop zal antwoorden.

We vernemen dat de onderhandelingen met Ford over de terreinen en het verwerven ervan vrij stroef verlopen. Dat heeft natuurlijk ook te maken met datgene waarover we het daarnet hadden, de terugvordering van steun aan Ford. We horen dat Ford er eerder voor gewonnen is, wat misschien ook logisch is, om die terreinen zelf op de markt te brengen. Dat gaat lijnrecht in tegen de bedoeling van de Vlaamse Regering, dacht ik, en ook van de stad Genk, om die terreinen in publieke handen te krijgen, en dat natuurlijk het liefst kosteloos. Vergeet niet dat een stad als Genk door het verdwijnen van dat bedrijf jaarlijks 10 miljoen euro misloopt. Dat is 60 miljoen euro op een gemeentelijke legislatuur. Ik denk dat er, in verband met die terugvordering van steun waarover het debat vandaag gaat, van die miljoenen belastinggeld aan Ford die wij verliezen, sprake is van een zeker bedrag van Ford, net zoals men de arbeiders heeft bedrogen met hun loonsinlevering met 12 procent in ruil voor werkzekerheid tot 2020.

Ik hoop dat we ons geen derde keer laten bedriegen en Ford zelf de terreinen laten ontwikkelen. Ik hoop dat die in publieke handen kunnen worden ontwikkeld.

Minister-president, welke initiatieven zult u nemen om die terreinen alsnog te verwerven en te gebruiken voor het Nieuw Industrieel Beleid in Limburg en Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Minister-president, de vragen van de collega's zijn heel terecht. Ik sluit me aan bij wat de heer Diependaele heeft gezegd. We zullen hoe dan ook naar harde onderhandelingen moeten gaan, waarbij zowel de problematiek van de terreinen en de gebouwen als de terugvordering ter sprake zal komen. Ofwel gaan we naar een juridische procedure zoals er jammer genoeg nog vorige voorbeelden van zijn. Indien dat zo is, en dat zou wat tijd vergen, zal dat enige weerslag hebben op de uitvoering van het SALK? De financiering daarvan – het gaat over een groot bedrag – wordt immers in belangrijke mate mee bepaald door de sommen die zullen worden teruggevorderd en waarover daarnet werd gesproken. Ik meen dat dit niet zou mogen en dat men dan in afwachting voor alternatieven moet zorgen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik zal proberen op alle vragen te antwoorden, uit respect voor de leden die vragen hebben gesteld, ook al zou ik me ervan af kunnen maken door het door te schuiven.

Mijnheer Sauwens, het klopt dat we goed moeten weten welke weg we bewandelen. Bewandelen we de juridische weg, dan zijn we vertrokken voor ettelijke jaren. Bewandelen we de weg van het onderhandelen, dan kan dat minder lang duren en hebben we misschien nog een beter resultaat.

Een hele tijd geleden heb ik daar Stephen Odell, de CEO op Europees niveau, over gesproken. Hij zei dat Ford de weg van het onderhandelen wou bewandelen, en niet van de juridische procedures, want die kunnen tientallen jaren duren en dat is niet wat Ford wenst. Op zich is dat zeer positief, maar natuurlijk rijst dan de vraag hoe we dat gaan doen. Ik kom daar straks op terug. We hebben steun gegeven. Die steun kan worden teruggevorderd. We hebben daar sterke juridische argumenten voor. Het is ook de stad Genk die ook een vordering bekend heeft gemaakt. Er is het probleem van de gronden zelf. Mijnheer Vereeck, die fabriek draait nog, tot het einde van 2014. Dat is een extra moeilijkheid. Die fabriek draait en de gronden moeten eigenlijk toch al een andere bestemming kunnen krijgen. Die gronden zijn ook vervuild. De vraag is hoe groot die vervuiling is, en wie dat op zich zal nemen.

De brandveiligheid is natuurlijk op de eerste plaats een zaak van de lokale overheid. Die is daar verantwoordelijk voor. Strikt genomen is die brandveiligheid geen onderdeel van de gesprekken tussen Ford en de Vlaamse Regering. Ik heb de jongste informatie van de brandweercommandant en dergelijke niet, maar ik ga ervan uit dat die brandveiligheid sowieso een niet onbelangrijke zaak is voor die mensen die daar werken, aangezien die fabriek in werking is. Dat moet dus zo snel mogelijk worden opgelost. Wat is het nu: is het veilig of niet?

Ook de verontreiniging, en de kostprijs daarvan, is een niet onbelangrijk element. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) heeft al een aantal inschattingen gedaan om te bekijken hoe die gronden in de toekomst kunnen worden verworven.

Ik heb ook vastgesteld dat Ford bij de sluiting van fabrieken in andere landen heeft geprobeerd zelf die gronden te commercialiseren. Dat is een mogelijkheid die ik niet raadzaam vind, maar ook daarover zijn de gesprekken bezig.

Ik kom even terug op de vragen van de heer Janssens. Mijnheer Janssens, ik weet niet of u, als u een vordering deed en een brief stuurde, al veel brieven hebt teruggekregen met de melding dat men volledig akkoord gaat en dat u morgen een cheque met dat bedrag zou krijgen. Ik verklaar me nader. We hebben op 9 april 2013 een aangetekende brief verstuurd, waarin de intentie van de Vlaamse Regering kenbaar werd gemaakt om de uitbetaalde steun terug te vorderen wanneer men effectief zou doorzetten met de sluiting van de fabriek in Genk. Op 24 april 2013 bevestigde Ford Genk de ontvangst van die brief. Het liet ook weten dat de subsidiedossiers voor onderzoek waren overgemaakt aan de juridische adviseurs van Ford. Zij hebben die dus ook.

In een tweede brief, van 10 juni 2013, gaf Ford Genk aan dat het de beslissingen tot steuntoekenning zorgvuldig had nagekeken en tot het besluit was gekomen dat de vraag tot terugbetaling van het volledige bedrag volgens zijn juristen ongegrond is, en dit vanwege zowel feitelijke als juridische motieven. Ik benadruk dat Ford het heeft over het “volledige” bedrag: dat is niet onbelangrijk. Er werd geen omstandig juridisch betoog ontwikkeld in de brief. Er werd alleen gesteld dat de juristen van Ford Genk menen dat dit bedrag niet volledig moet worden terugbetaald. Ik had geen brief verwacht waarin men zegt volledig akkoord te gaan en alles te zullen terugbetalen.

Er werd duidelijk wel naar de voorwaarde van de proratering van de steun verwezen wanneer er geen behoud zou zijn van het minimale tewerkstellingsniveau binnen een bepaalde periode. Die voorwaarde is in sommige beslissingen wel opgenomen en in andere beslissingen niet, afhankelijk van het wettelijk kader van de respectieve subsidiedossiers. De toepassing van die voorwaarde kan in een subsidiedossier leiden tot een gedeeltelijke terugbetaling van de steun bij een vermindering van de tewerkstelling bij Ford Genk. Ford Genk gaf aan dat het de verplichtingen die uit die clause resulteren, vanzelfsprekend zal nakomen, en vroeg verder overleg om tot een redelijk, allesomvattend akkoord te komen.

In dat antwoord van 10 juni 2013 stelde Ford Genk ook expliciet het volgende: “We zijn er ons van bewust dat voor een aantal van die toegekende subsidies op een bepaald ogenblik tot

een gedeeltelijke (geprorateerde) terugbetaling zal moeten worden overgegaan als gevolg van het gegeven dat een specifieke in de beslissingen opgegeven vereiste inzake het behoud van een minimaal tewerkstellingsniveau en aan opleiding te besteden kosten, niet volledig zullen zijn nageleefd. Wij zullen onze daaruit resulterende verplichtingen vanzelfsprekend nakomen.”

Dat is een juridisch standpunt van Ford. Wij hebben andere juridische elementen. Mijnheer Vereeck, het Agentschap Ondernemen heeft bij twee advocatenkantoren juridisch advies ingewonnen. Er is opdracht gegeven om een dossier op te maken om de gerechtelijke invordering te kunnen inleiden. We gaan dat niet laten sudderen, we gaan daar werk van maken, maar aangezien de onderhandelingen nog lopen, zullen we dat pas op het juiste moment doen.

De Vlaamse Regering heeft duidelijk aangegeven dat er zal worden teruggevorderd. Ford erkent de terugvorderingsmogelijkheid van een bepaald deel van de toegekende steun. Er zal met de Ford-directie moeten worden onderhandeld om te komen tot een allesomvattend akkoord, met name ook over de terreinen. De gesprekken moeten vooruitgaan, anders zullen we juridische stappen moeten zetten. Zoals de heer Sauwens zegt: als we een rechtszaak starten, zal Ford Genk de gesprekken afbreken. Dan zullen we in de eerste tien jaar niets kunnen aanvangen met die terreinen. We moeten heel zorgvuldig te werk gaan en niet halsoverkop met een rechtszaak starten. De gevolgen zouden zwaar kunnen zijn. We hebben spijtig genoeg andere voorbeelden. In Antwerpen loopt een arbitrage. De expert heeft een bedrag uitgesproken. General Motors (GM) vond het bedrag echter te laag en startte een nieuwe procedure. Een bedrijf dat niet op cash zit te wachten, kan tien of twintig jaar procederen.

Er zijn vragen over de evaluatie van de terugbetaling. Het agentschap heeft ervaring en kennis. Het is niet voor het eerst dat we geld terugvragen. Ze hebben advocatenkantoren geraadpleegd, ik baseer me op die teksten. Ik reken op een sterke juridische onderbouw.

De middelen die gepland zijn voor het SALK staan los van de terugvorderingen ten aanzien van Ford. Er is in de Vlaamse begroting 81 miljoen euro ingeschreven voor het SALK. Er kan enige verwarring bestaan over een deel van dit bedrag, namelijk 57 miljoen euro. Dit bedrag was een provisionele vastlegging voor Ford, maar werd nooit effectief toegewezen aan de onderneming. Deze middelen kregen tijdig een andere bestemming, namelijk het SALK, en staan op geen enkele manier ter discussie. De resterende 24 miljoen euro is rechtstreeks ingeschreven in de begroting 2013. Over de eventuele aanwending van de terug te storten subsidiebedragen zijn nog geen engagementen genomen, maar de Vlaamse Regering zou het uiteraard aan Limburg besteden. Er zijn nog geen concrete projecten aan verbonden.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister-president, ik wou zeker niet insinueren dat de Europese top van Ford bij de ontvangst van uw brief met het verzoek om de gelden terug te betalen, onmiddellijk in de auto zou stappen en u een cheque zou brengen. Ik heb u alleen maar gevraagd naar het antwoord van Ford. U bevestigt dat u op 10 juni 2013 bericht kreeg. Deze commissie kwam samen op 4 en 18 juli. Toen werden hier directe vragen gesteld over de terugvordering van die financiële steun. U hebt er toen voor gekozen om op geen enkele manier toelichting te geven over de brief van Ford, die u toen al een maand lang in de bus had. Daar ging mijn vraag over.

Ik begrijp dat u kiest voor de weg van de onderhandelingen en dat u niet onmiddellijk een juridische procedure wilt opstarten. Dat zou inderdaad zeer lang kunnen aanslepen. Ik heb uit uw antwoord niet kunnen opmaken of u nu al de garantie kunt bieden dat u iets gaat bereiken met die onderhandelingen. Ik kan er alle begrip voor opbrengen als u nog niet te veel uit de

biecht wilt spreken. Als we kiezen voor de niet-juridische weg, moeten we immers een stok achter de hand hebben om de onderhandelingen enige kans op slagen te geven.

U citeerde uit de brief van Ford. Ze willen niet meteen het volledige bedrag terugbetalen, maar misschien wel een deel. Hoeveel dat gedeelte dan zou bedragen, is niet duidelijk. U verwees naar de ervaringen in het verleden van het agentschap inzake de terugvordering van financiële steun. Zonder u vast te pinnen op een percentage, wat zijn de kansen op juridisch succes als u die ervaringen bekijkt? Dat moet natuurlijk geen exact getal zijn. Hebben we eerder kans op succes of eerder niet?

Het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW) Limburg organiseerde deze week een debat. Uw huidige en toekomstige partijvoorzitter Wouter Beke heeft daar gezegd dat de Europese Commissie bereid zou zijn om extra steun te geven aan bedrijven die in Limburg willen investeren. De Vlaamse Regering zou daarvoor samen met de Federale Regering een aanvraagprocedure moeten indienen bij het Europees Globalisatiefonds. Is er al een aanvraag ingediend? Hebben we al bekeken hoe dat fonds kan helpen om de getroffen werknemers van Ford en van de toeleveranciers van dienst te zijn?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, ik denk dat uw houding hier correct is. U gaat niet alle juridische kanonnen uit de kast halen en op die manier de onderhandelingen hypothekeren. Een oplossing die na onderhandeling is tot stand gekomen, is altijd beter.

Ik begrijp dat u intussen rustig voortwerkt aan de juridische procedure. Dat is de bekende stok achter de deur. Dat is de goede aanpak.

Ik concludeer met u, mijnheer Diependaele – en dat is geen verwijt aan de minister-president – dat ik geen antwoord kreeg op mijn vraag over de tussentijdse maatregelen voor de herbesteding van de site. Dat moest natuurlijk geen onderwerp uitmaken van deze vraag, maar ik ben daartoe gesommeerd door de voorzitter van het parlement. Ik zal daarover een aparte vraag om uitleg indienen zodat de minister-president zich kan voorbereiden op een antwoord.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de geplande winkelcentra ten noorden van Brussel

- 2282 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, de problematiek met betrekking tot de plannen voor drie winkelcentra ten noorden van Brussel, Uplace in Machelen, NEO op de Heizelsite en Just Under the Sky in Brussel-stad, is gekend. Nu blijken er ook reële plannen te zijn voor een vierde project. De holding Alcopa wil op de voormalige terreinen van Renault in Vilvoorde, eigendom van filiaal Alcovil, een centrum met een winkeloppervlakte van 50.000 vierkante meter bouwen. Ook vastgoedpromotor Picolo blijkt nog een winkelcentrum te bestuderen, van ‘slechts’ 15.000 vierkante meter oppervlakte maar wel gelegen op een terrein van de firma Iret vlakbij het Uplaceterrein. De gemeente Machelen steunt naar verluidt beide projecten.

Minister-president, het project Just Under the Sky in Brussel is het verst gevorderd. NEO en zeker Uplace zijn nog steeds verre en vage ideeën, en nu blijken er ook nog bijkomende

plannen te rijpen voor twee extra winkelcentra. Al deze projecten bevinden zich vlakbij elkaar. Hoe evalueert u het feit dat er nog twee nieuwe projecten voor winkelcentra opgezet zouden worden aan de noordzijde van Brussel op Vlaams grondgebied, vooral met betrekking tot enerzijds het aspect socio-economisch beleid en anderzijds het aspect mobiliteit in de ruime regio? Dat laatste was de reden waarom ik minister Crevits als tweede minister in mijn vraag had vermeld.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, in de kranten konden we deze week al lezen dat er daar ook nog twee voetbalstadions zouden kunnen komen. Ik heb de indruk dat het daar zeer druk wordt.

Mijnheer Reekmans, de plannen waarover u spreekt, werden ons tot dusver niet concreet toegelicht. Wat betreft de projecten Alcalá en Alkoven zou het gaan om een woonboulevard met badkamers en keukens en dergelijke. Zij hebben hun intenties al enkele jaren geleden kenbaar gemaakt. Tot dusver hebben zij geen formele stappen ondernomen. De gronden zijn ten dele gelegen in een gemengd regionaal bedrijventerrein, ten zuiden van de Broekstraat en de Kerkstraat, en ten dele in een zone voor gemengde activiteiten, ten noorden van de Broekstraat.

Wat betreft de plannen van de vastgoedpromotor Picoles was er wel al contact met onze administratie in het kader van de brownfieldconvenant. Picoles heeft samen met Iret-dochter Woluwe Viaduct nv een project ingediend in het kader van de vierde oproep voor brownfieldprojecten, waarvan de einddatum voor de indiening 13 september 2013 was. Dit project werd door Picoles op 1 oktober 2013 voorgesteld aan een ambtelijke werkgroep en de brownfieldcel. Dit project zal in de loop van de volgende maand op inhoud worden geëvalueerd door de brownfieldcel, waarna de Vlaamse Regering het dossier al dan niet ontvankelijk zal verklaren. Als het ontvankelijk wordt verklaard, volgen de procedure van gegrondheid en de opstart van de onderhandelingen, tot en met opmaak van ontwerpconvenant, infovergadering en definitief convenant.

Beide projecten lijken op het eerste gezicht niet strijdig met de gewestplanvoorschriften. Uiteraard zullen ze nog alle nodige procedures moeten doorlopen: bouwvergunning, sociaal-economische vergunning, al dan niet milieuvergunning. De projecten zullen telkens vanuit die verschillende invalshoeken worden beoordeeld.

Wij delen uw bezorgdheid met betrekking tot de impact van dergelijke projecten op de mobiliteit. Het mobiliteitseffectenrapport (MOBER) moet die impact onderzoeken. Mogelijk moet er ook een milieueffectenrapportage (MER) worden opgemaakt. Deze effectenstudie onderzoekt telkens de mobiliteit ter hoogte van het project en in de onmiddellijke omgeving ervan. Er kunnen flankerende maatregelen worden bepaald. Anderzijds kunnen er in het kader van het Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling in de Luchthavenregio (START) verschillende mobiliteitsmaatregelen worden uitgewerkt. Ik heb daarover afgelopen dinsdag wat tekst en uitleg kunnen geven in de commissie Financiën.

Mijnheer Reekmans, dat is de informatie waarover ik beschik.

De voorzitter: Mijnheer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, u lacht het in het begin van uw betoog een beetje weg door te zeggen dat we niet alles moeten geloven wat er in de kranten staat. Ik heb het ook in de kranten zien verschijnen. Maar ik heb ook de verslagen van de gemeenteraad van Machelen gelezen. Dat is geen gazettenpraat, hoop ik. Daar staat dat de gemeente Machelen een positief advies geeft aan die bijkomende projecten. Ik heb in mijn hoedanigheid hier totaal geen mening te geven over het beleid van de gemeente Machelen. Maar het wordt heel gevaarlijk als een gemeente op het grondgebied waarvan bepaalde projectaanvragen betrekking hebben, bijna op elk project ja zegt. Er moet toch rekening

worden gehouden met de ‘sérieux’ van deze vragen. Dat is meer dan wat in de kranten verschijnt.

De voetbalstadions maken het voorwerp uit van een heel andere discussie, die we hiervan moeten loskoppelen. Ik weet dat de provincie Vlaams-Brabant ermee bezig is. Het Vlaamse Gewest heeft zich er een tijd mee bezig gehouden. Het wordt tijd dat Vlaanderen duidelijkheid verschaft en aan die regio duidelijk maakt wat er wel kan en wat er qua mobiliteitswerken te gebeuren staat. Dat is vandaag nog altijd niet duidelijk. Uplace staat voor een groot deel ‘on hold’. Er zijn totaal geen plannen gemaakt voor de mobiliteit in die regio. Daarom moet je bekijken wat er nog mogelijk is. Uit de verslagen van de gemeenteraad en van het college blijkt duidelijk dat de gemeente Machelen die projecten steunt. Dat is de reden, minister-president, waarom ik hier vraag naar de mening van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■